Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Planeringsenheten
Jesper Westberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-04-08

HSN 2025-0805

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Förslag att upphandla öppenvård för obstruktiv sömnapné enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag att upphandla öppenvård för obstruktiv sömnapné, enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingen omfattar vård som idag utförs av en LOU-upphandlad vårdgivare.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att upphandla öppenvård för obstruktiv sömnapné enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag på upphandlingsdokument.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Upphandlingen omfattar öppenvård för obstruktiv sömnapné. Obstruktiv sömnapné innebär att individen har korta upprepade andningsuppehåll under sömn, som orsakas av att den mjuka vävnaden i svalget faller in i luftvägen och helt eller delvis hindrar luftflödet. I uppdraget ingår

utredning, diagnostik, behandling och uppföljning av patienter med obstruktivt sömnapnésyndrom (OSAS), vilket varken kräver akutsjukhusens resurser eller kan utföras av primärvården. LEON-principen (Lägsta Effektiva Omhändertagande Nivå) är vägledande. I uppdraget ingår även att prova ut och förskriva passande andningshjälpmedel, mask och apparat CPAP/APAP/Bilevel. Målgruppen omfattar vuxna patienter som på remiss utreds eller behandlas för obstruktivt sömnapnésyndrom.

Vårdområdet upphandlades för första gången 2018. Nuvarande leverantör är Aleris sjukvård AB. Nuvarande avtal började gälla maj 2020. Efter utvärdering av vården förlängdes avtalet 2024 med fyra år och går nu ut i april 2028. Ytterligare förlängning är inte möjlig, ställningstagande behöver nu tas till inledande av ny upphandling.

Under 2025 genomfördes totalt 333 044 besök inom ramen för det nuvarande upphandlade avtalet. Den sammanlagda kostnaden för tjänsten uppgick till cirka 38,6 miljoner kronor. I avtalet tillämpas ett ersättningstak för vårdgivaren om 70 miljoner kronor. Därutöver finns en option, som innebär att regionen årligen kan höja ersättningstaket med upp till 20 procent. Optionen har aldrig utlösts under den avtalsperiod som löpt.

Förvaltningen har under 2025 följt upp nuvarande avtal utifrån bland annat parametrarna tillgänglighet, produktion och ekonomi. Tillgängligheten har varit god, patienterna har fått vård inom vårdgarantins gränser under avtalsperioden och på helheten kan förvaltningen konstatera att avtalsformen har varit ändamålsenlig för vårdområdet.

Överväganden
Förvaltningen konstaterar att behovet av öppenvård för obstruktiv sömnapné kvarstår och föreslår därför att en ny upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) genomförs.

Förvaltningen bedömer att upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) är den mest lämpliga avtalsformen för vårdområdet, i enlighet med styrdokumentet Anvisning för val av avtalsform för hälso- och sjukvård och tandvård (HSN 2023–0615).

Bedömningen baseras bland annat på att upphandlingsobjektet rör en avgränsad patientgrupp och ett tydligt avgränsat uppdrag där kraven på tillgänglighet redan i dag uppfylls med en enskild leverantör. Avtalsformen

bedöms vara den, för upphandlingsobjektet, mest kostnadseffektiva. Potentiella anbudsgivare bedöms finnas på marknaden.

Målet med en ny upphandling är att säkerställa att regionens invånare får tillgång till nödvändig öppenvård för obstruktiv sömnapné.

Ekonomiska konsekvenser
Upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) för vårdområdet ger regionen möjlighet att styra kostnadsnivåerna genom att fastställa exempelvis ersättningstak, pristak och andra ekonomiska ramar i upphandlingen. Dessa mekanismer innebär att den maximala kostnaden kan begränsas. Samtidigt är det inte möjligt att i förväg exakt fastställa den slutliga kostnaden innan upphandlingen är genomförd och tilldelning skett, eftersom den slutliga kostnadsnivån påverkas av de anbudspriser som inkomna anbudsgivare erbjuder inom de ramar som regionen har fastställt. Förvaltningen bedömer att den totala kostnaden sannolikt kan komma att öka mot bakgrund av generella kostnadsökningar i samhället.

Konsekvenser för patientsäkerhet
En förnyad upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) bedöms skapa förutsättningar för en god patientsäkerhet. För att främja patientsäkerheten kommer tydliga och relevanta kvalitetskrav att ställas i upphandlingsdokumentet. Under framtagandet av kravställning och upphandlingsdokumenten utreds bland annat vårdgivarens krav på medverkan i utbildning.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Beslutet förväntas få oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser
För att främja miljön kommer fortsatt tydliga och relevanta krav på vårdgivarnas miljöarbete att ställas i upphandlingsdokumentet.

Administrativa konsekvenser
Beslutet förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser för vårdgivarna.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten.

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-04-08